

Організація освітньої роботи в закладі освіти в 2025-2026 навчальному році в умовах воєнного стану

Організація освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти

Відповідно до статті 35 Закону України «Про дошкільну освіту» у закладах дошкільної освіти можуть функціонувати вісім типів організації освітньої діяльності: ясла, дитячий садок, спеціальний дитячий садок, мобільний дитячий садок, сімейний (родинний) садок, міні-садок, центр педагогічного партнерства, центр розвитку дитини.

Наш заклад дошкільної освіти відноситься до типу організації освітньої діяльності – **дитячий садок**, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми віком від двох до шести або семи років, а дітьми з особливими освітніми потребами – до семи або восьми років.

У дитячому садку можуть функціонувати одновікові та різновікові групи. Педагогічна рада перед новим навчальним роком ухвалює рішення про використання конкретних освітніх і парціальних програм у закладі дошкільної освіти.

Партнерська взаємодія з батьками має відбуватися через різні форми роботи: консультації, тренінги, круглі столи, конференції тощо. Щодо тематики взаємодії з батьками, то рекомендовано вивчати проблемні питання через проведення опитувань, аналіз звернень тощо.

Освітня діяльність у закладі дошкільної освіти ґрунтується на культурних цінностях Українського народу, інших цінностях і принципах, визначених законами України «Про дошкільну освіту», «Про освіту». Заклад дошкільної освіти повинен:

- відповідати державному стандарту дошкільної освіти;
- використовувати освітні та парціальні програми;
- створювати безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище;
- урахувати вікові та індивідуальні особливості дитини;
- вибудовувати партнерські взаємодії з батьками.

Форми здобуття дошкільної освіти

Важливою складовою забезпечення доступності є визначені новим Законом різні форми здобуття дошкільної освіти. Заклади дошкільної освіти переважно працюють очно, за денною формою здобуття, що є основною, але водночас новий Закон пропонує можливість обирати дистанційну, сімейну (домашню), мережеву форми здобуття дошкільної освіти або педагогічний патронаж. Закладом дошкільної освіти можуть формуватися групи вихованців за різними формами здобуття освіти: очною (денною), мережевою, дистанційною формами, а також у формі педагогічного патронажу.

Наш заклад дошкільної освіти до завершення ремонтних робіт в укритті працює за дистанційною формою.

Скасування гранично допустимого навчального навантаження

Організація освітнього процесу закладу дошкільної освіти повинна базуватися на принципах особистісно орієнтованого, діяльнісного, інтегрованого, ігрового, компетентнісного підходів та враховувати фундаментальні теорії навчання та розвитку дітей дошкільного віку.

Слід звернути увагу, що у 2025/2026 навчальному році скасовано наказ МОН «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» (наказ МОН № 795 від 02.06.2025.)

Це означає, що планування освітнього процесу здійснюється з огляду на потреби, інтереси та можливості дітей, а також відповідно до освітньої програми закладу, без жорсткого обмеження кількості чи тривалості занять.

Слід зазначити, що педагогічні працівники для організації та забезпечення форм здобуття дошкільної освіти та надання додаткових освітніх послуг планують та організовують освітній

процес відповідно до вимог обраних освітніх, парціальних програм, регулюючи навантаження на дитину з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожної дитини в здобутті дошкільної освіти.

З метою збереження здоров'я дитини рекомендуємо запобігати перевантаженню вихованців при наданні додаткових освітніх послуг.

Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти

Організація освітнього процесу у закладі дошкільної освіти у 2025-2026 навчальному році здійснюється з урахуванням збалансованого поєднання:

- спеціально організованої діяльності, що проводиться вихователем;
- партнерської діяльності, у якій вихователь і дитина є рівноправними учасниками освітнього процесу;
- самостійної діяльності, у якій дитина є ініціатором власної активності.

Для дітей раннього та молодшого дошкільного віку освітній процес організовується з переважним використанням спеціально організованих видів діяльності (фронтальні та групові форми роботи), з підвищеною увагою та супроводом з боку вихователя. Для дітей середнього та старшого дошкільного віку освітній процес враховує зміну провідного виду діяльності з предметно-маніпулятивної на ігрову, що сприяє збагаченню соціального досвіду дитини та передбачає переважання самостійної та вільної діяльності дошкільників.

Забезпечення формування ключових компетентностей та досягнення вихованцями результатів навчання, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, досягається шляхом оптимального поєднання зазначених видів діяльності та залученням дітей до характерних видів дитячої діяльності відповідно до їхніх вікових, психологічних та індивідуальних особливостей.

З огляду на скасування гранично допустимого навчального навантаження та відповідно до оновлених штатних нормативів доцільним є залучення до реалізації освітньої програми усіх наявних у штаті профільних спеціалістів, зокрема практичних психологів, асистентів вихователів, соціальних педагогів, учителів англійської мови, музичних керівників, інструкторів з фізкультури та інших педагогічних працівників.

Педагогічним працівникам, які проводять окремі заняття з фізкультури, музики, англійської мови тощо рекомендовано долучатись до освітнього процесу, який проводить вихователь у групі з дітьми упродовж усього часу перебування дитини в закладі, поєднуювати їх зі змістом інших освітніх напрямів та включати до щоденного розкладу групи.

Основний акцент при організації освітнього процесу переноситься з кількісних показників, пов'язаних із проведенням занять, на якість педагогічної взаємодії та створення розвивального освітнього середовища. Це дозволяє забезпечити цілісність розвитку дитини, уникнути фрагментарності освітнього процесу та створити для вихованців більш природне й гармонійне середовище для розвитку, виховання і навчання. У своїй роботі педагоги та батьки можуть скористатись корисними порадами від фахівців та відео заняттями для дітей дошкільного віку на онлайн-платформі НУМО, що створена та функціонує за підтримки ЮНІСЕФ на сайті МОН.

З метою найкращого забезпечення інтересів і потреб вихованців, досягнення ними результатів навчання, визначених державним стандартом дошкільної освіти, та з урахуванням особливостей і специфіки місцезнаходження та діяльності, фахової підготовки та академічної свободи педагогічних працівників, контингенту вихованців тощо заклади дошкільної освіти мають право комбінувати, інтегрувати, а також в інший спосіб адаптувати обрані ними освітні та парціальні програми.

Слід звернути увагу, що згідно з пунктом 3 частини третьої розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про дошкільну освіту» заклади дошкільної освіти продовжують використовувати освітні і парціальні програми, затверджені у встановленому законодавством порядку.

Наголошується, що залучення вихованців під час освітнього процесу до участі в заходах, не пов'язаних з виконанням освітніх та/або парціальних програм, забороняється, крім випадків, визначених законодавством.

Психологічний супровід учасників освітнього процесу

Пріоритетним завданням у 2025/2026 навчальному році залишається збереження і зміцнення психічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Необхідно забезпечити системну взаємодію з фахівцями психологічної служби (практичними психологами, соціальними

педагогами) зі створення безпечного, психологічно комфортного та інклюзивного освітнього середовища в закладі освіти.

Для надання фахової психологічної підтримки учасників освітнього процесу можна звернутися до психологів інклюзивно-ресурсних центрів. Зокрема психологічну підтримку педагогів можуть здійснювати психологи та консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

Важливо підтримувати реалізацію заходів, спрямованих на збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу, використовуючи інформаційно-просвітницькі кампанії, тренінги, тематичні тижні тощо.

Також варто сприяти впровадженню в освітній процес програм розвитку емоційного інтелекту, стресостійкості та навичок саморегуляції здобувачів освіти відповідно до їхніх вікових особливостей.

Крім зазначеного, бажано створити умови для функціонування «просторів психологічної підтримки» чи «кімнат психологічного розвантаження».

Рекомендовано користуватися методичними рекомендаціями «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти України в 2025/2026 навчальному році» (лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 07.07.2025 № 21/08-586) та онлайн-платформою Resilience.help.

Слід зазначити, що **ключовими орієнтирами діяльності закладу дошкільної освіти у новому навчальному році залишаються:**

- створення **безпечного освітнього середовища**, що відповідає сучасним викликам;
- **забезпечення доступності та якості** дошкільної освіти для кожної дитини, незалежно від місця проживання чи соціального статусу;
- особлива увага до **дітей з особливими освітніми потребами та дітей із сімей, які постраждали від війни**.

Наше завдання – формувати **безбар'єрне, дружнє та підтримуюче середовище**, у якому кожна дитина відчуватиме захищеність і зможе вільно розкривати свій потенціал, набуваючи перших соціальних і громадянських навичок.

Використані джерела:

1. Лист МОН України від 28 серпня 2025 р. № 1/17853-25 “Щодо організації дошкільної освіти дітей у 2025/2026 навчальному році”/ [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <https://oplatforma.com.ua/files/news/2025/Lyst-MON-Shchodo-orhanizatsii-doshkilnoi-osvity-ditei-u-2025-2026-n-r.pdf>